

Ontdek de Oude Jan

Het mysterie van de verdwenen ramen

Inleiding

De oudste kerk van Delft staat al eeuwen langs de Oude Delft, midden in de binnenstad. Het monument heeft in de loop der tijd veel ‘meegemaakt’. De kerk overleefde een brand en kruitramp, aan de overkant woonde Willem van Oranje én Johannes Vermeer werd er begraven.

De bekende scheve toren herken je al van verre. Maar binnen is er ook van alles te ontdekken: Indrukwekkende grafmonumenten, prachtige orgels en oeroude fossielen in de vloeren. Een bijzonder verhaal vormen de glas-in-loodramen. In de 16de eeuw gemaakt door twee beroemde kunstenaars, later verwoest door brand en explosie, en in de 20ste eeuw opnieuw geplaatst. Behalve één raam... waarom bleef er een plek leeg, en waar is die geheimzinnige plek te vinden? Ontdek het mysterie van de verdwenen ramen...

Ontdek de Oude Jan bestaat uit

- Voorbereidende les op school door leerkracht - 15 minuten
- Een bezoek aan de Oude Kerk aan de hand van een rondleiding en een speurspel, verzorgd door een docent van Erfgoed Delft - 75 minuten
- Verwerkingsles (facultatief) door de leerkracht - 10 tot 30 minuten

Lesdoelen

De leerlingen:

- Komen op een interactieve, speelse en passende manier in aanraking met archeologie, monumenten en het Stadsarchief.
- Maken aan de hand van spannende verhalen kennis met, en verwonderen zich over de geschiedenis van Delft en de Oude Kerk in het bijzonder
- Verbinden deze gebeurtenissen met een aantal belangrijke landelijke historische feiten
- Werken met authentieke historische bronnen en doen zelf onderzoek
- Verhouden zich tot wat zij ontdekken: wat vind ik hiervan, wat zou ik doen, wat zegt dit over mijn eigen tijd?
- Leren in groepjes samen te werken

kerndoel 4 + 12 + 51 + 52

Vorbereidende les

15 min.

Benodigheden

- PowerPointpresentatie
- Digibord/ internetverbinding

Zet de PowerPointpresentatie klaar op het digibord. Vertel de groep dat jullie binnenkort op bezoek gaan in de Oude Kerk. Wie is daar wel eens geweest? Bespreek de huisregels:

- Niet rennen of schreeuwen
- Nergens aankomen
- Bij elkaar blijven
- Naar elkaar en de erfgoeddocent luisteren.

Bereid het bezoek inhoudelijk met de klas voor aan de hand van de afbeeldingen in de PowerPointpresentatie. In het notitiegedeelte van deze presentatie lees je meer informatie over de kerk. Iemand van de kerk heeft gevraagd of de klas kan helpen om het mysterie van de glas-in-loodramen te ontrafelen.

Deze fragmenten van SchoolTV kunnen helpen:
Beeldenstorm: <https://schooltv.nl/video-item/het-is-beeldenstorm-liedje-over-vernielingen-in-de-katholieke-kerk>

Vermeer: <https://schooltv.nl/video-item/wie-was-johannes-vermeer-een-van-nederlands-bekendste-schilders>

Willem van Oranje: <https://schooltv.nl/video-item/clipphanger-wie-was-willem-van-oranje>

Het bezoek aan de Oude Kerk

75 min.

Vorbereiding

- Klassen met meer dan 15 leerlingen worden aan het begin van het bezoek aan de Oude Kerk in twee groepen verdeeld. In het tweede deel van de les gaan de leerlingen in kleine groepjes van maximaal vijf leerlingen zelfstandig in de kerk op pad. Deel de groepen

van tevoren op school in.

- Zorg voor voldoende begeleiding. Liefst één begeleider per vijf leerlingen.

In de kerk worden de leerlingen welkom geheten door de gidsen die de les verzorgen. Alle leerlingen krijgen een fluorescerend Erfgoed Delft-hesje aan. De groep krijgt eerst een algemene introductie en interactieve rondleiding langs de hoogtepunten van de kerk. Daarna volgt een spel: In een geheimzinnige brief staat iets over een verdwenen raam. Wat is dit voor vreemd mysterie? De leerlingen helpen het raadsel op te lossen. De leerlingen werken met een speurblad, onder begeleiding van een hulpouder of leerkracht, zelfstandig in groepjes. Aan de hand van vragen en opdrachten proberen ze erachter te komen waar de plek van het verdwenen raam is, en waarom het verdwenen is. Als afsluiting komt de groep weer bij elkaar en bespreekt het raadsel na. Wat is de oplossing?

Verwerkingsles

10 - 30 min.

facultatief

Geluiden uit een verhaal

Benodigheden

- Speelblad Wat ben ik? Print dit uit en knip de kaartjes los.
- Plakband

10 min.

Terug op school blik je terug op het bezoek en de ervaringen. Wat vonden de leerlingen bijzonder/ spannend/ mooi/ vreemd? Wat zal je nooit meer vergeten?

20 min.

Speel ter afsluiting eventueel het Wat ben ik spel. Dit kan met de hele klas of in groepjes/duo's. Eén leerling krijgt een kaartje met een term (persoon of ding) op zijn voorhoofd geplakt, zonder dat hij/zij weet wat erop staat. De leerling probeert erachter te komen wat hij/zij is, door vragen te stellen die alleen met JA of NEE te beantwoorden zijn.

Boekentips

Wil je voorlezen in de klas?
Of willen leerlingen zich verder verdiepen?
Bekijk de boekentips.

**Meer weten
over een boek?
Klik op de titel.**

De kerk

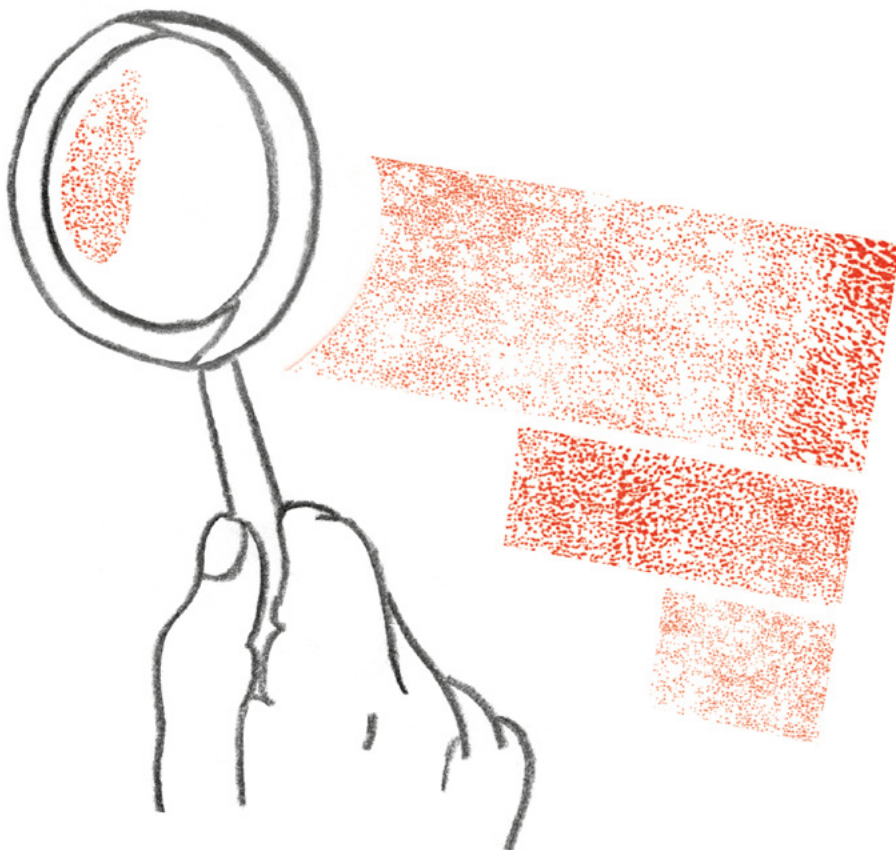
Informatief boekje rondom de kerk
Auteur: Marja Baeten en Hester de Grift
Uitgeverij: Schoolsupport

De kerk als tijdmachine

Een tijdreis door de geschiedenis van de kerk in
Nederland - informatief
Auteur: Stefan de Keijser
Uitgeverij: Stichting Oude Groninger Kerken

De kathedraal, het verhaal van de bouw

In zwart wit tekeningen wordt het verhaal van de bouw
van een kerk verteld.
Auteur: David Macaulay
Uitgeverij: Uitgeverij Ploegsma B.V.

Wil je deze handleiding gaan afdrucken? Wees zuinig met papier en print dubbelzijdig.

Bijlage

Spelblad Wat ben ik? (of wie?)

Oude Kerk Delft

Scheve toren	Grafmonument
Fossiel	Pilaar
Willem van Oranje	Beeldenstorm
Glas-in-lood raam	Johannes Vermeer
Kruitramp	Orgel